

Kynnir:
Álfur Birkir

GróGos

Mat á áfallapoli vistkerfa á áhrifasvæði Skaftárhlaupa gagnvart ákomu sets og fokefna

Álfur Birkir Bjarnason,^{1*} Fanney Ósk Gísladóttir,³ Pálína Pálsdóttir,¹ Rannveig Ólafsdóttir,¹ Guðmundur Halldórsson² & Lilja Jóhannesdóttir¹

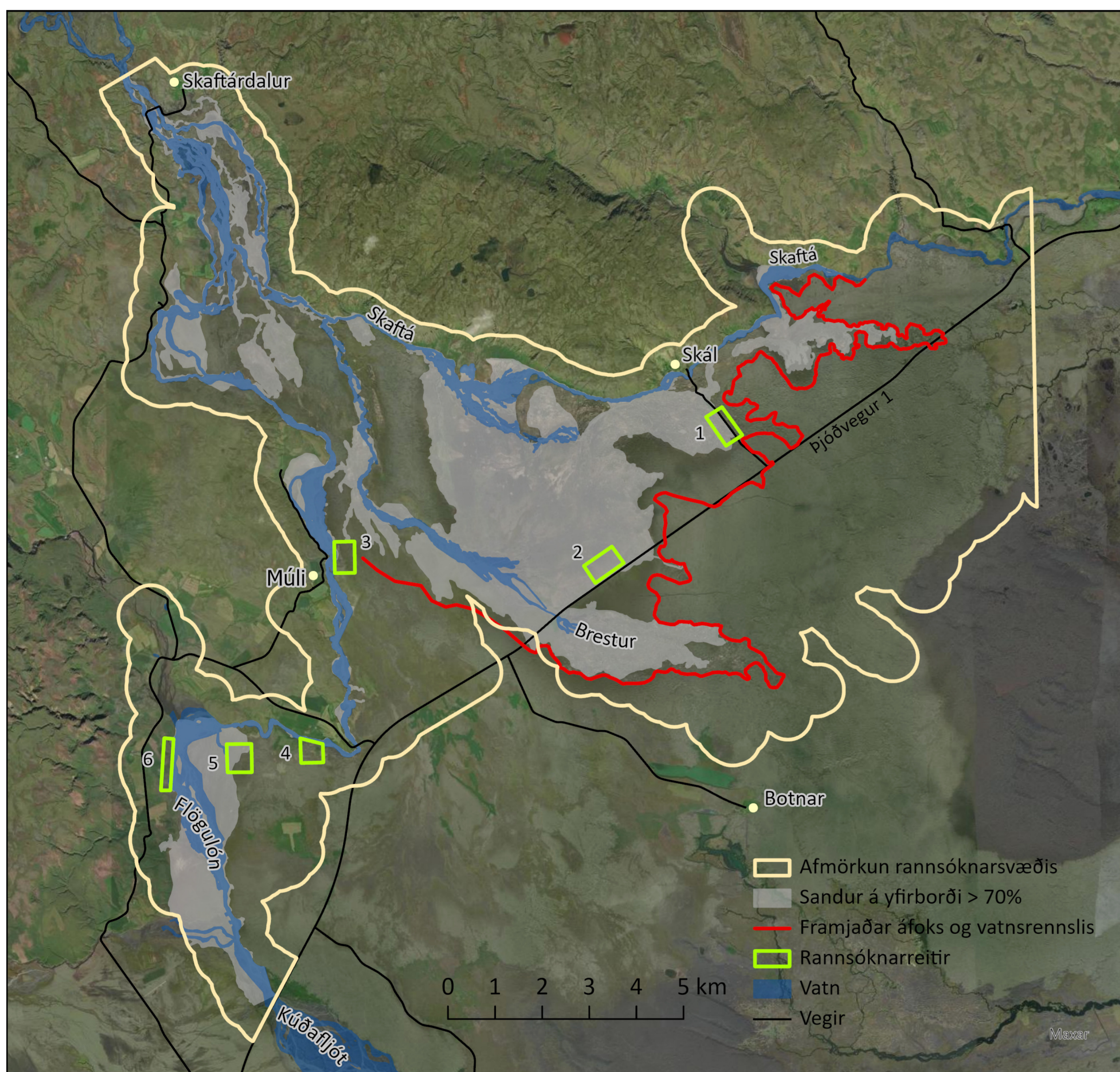
1. Náttúrustofa Suðausturlands, 2. Landgræðslan, 3. Landbúnaðarháskóli Íslands - * Frekari upplýsingar: alfur@nattsa.is

Skaftá sem rofafl

- Skaftá er jökulá á Suðausturlandi sem hleypur reglulega
- Skaftárhlaup valda þrenns konar eyðileggingu í byggð
  - a. Hlaupvatn rýfur jarðveg og spillir gróðri
  - b. Jökulaur safnast fyrir í dældum og kaffærir gróður
  - c. Aurinn verður uppspretta áfoksefna

Tilgangur verkefnisins

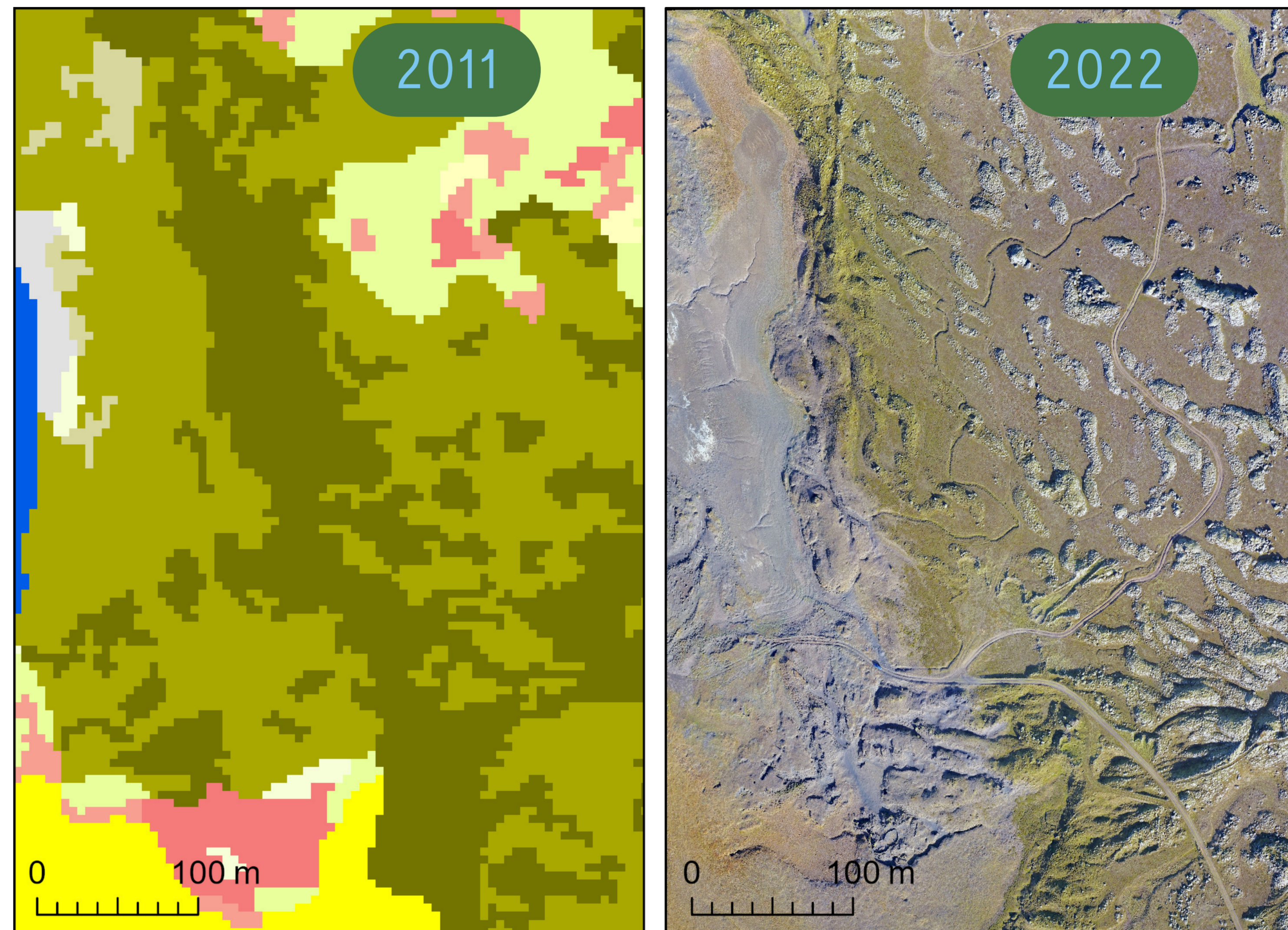
- Öflun upplýsinga um eiginleika vistkerfa svæðisins
  - a. Geta til að standast vatnsrof og áfok
  - b. Geta til að hindra dreifingu fokefna
  - c. Möguleg styrking gróðurs með sáningu og áburðargjöf
- Gagnaöflun
  - Vettvangsathugun og drónamyndataka sex undirsvæða
  - Loftmyndir bornar saman við vistgerðakort
  - Viðhorfskönnun meðal íbúa

1. mynd. Yfirlitskort rannsóknarsvæðisins (FÓG)

2. mynd. Afleiðingar Skaftárhlaups á reit 1 við Skál (PP)

Tekur þú eftir gróðureyðingu?

3. mynd. Samanburður á vistgerðakorti og loftmyndum á reit 3 (FÓG)

Áfallapol vistgerða

- **Mosahraunavist**
  - Útbreiddust. Mestur hluti Eldhraunsins
  - Hörfaði mest, vegna vatnsrofs og áfoks
- **Lynghraunavist**
  - Algeng á hæðum í hrauninu
  - Runnar hafa mun meira áfallapol og safna í sig fokefnum
  - Bregst vel við áburðargjöf
- **Landmelhólavist**
  - Eldri melhólar þola betur áföll en nýgræður
- **Eyðihrauna-, eyðimelavistir**
  - Þar sem gróður hefur fokið upp eða verið kaffærður
  - Erfitt að græða upp eyðisanda sem fara ítrekað í kaf
- Aðrar vistir óalgengar

Tillögur

- Styrkja lyng- og runnagróður við rofjaðra
- Planta víði og melgresi á svæðum
  - Þar sem háar plöntur vantar við rofjaðar
  - Á gróðureyjum innan uppfokssvæða
  - Á uppfokssvæðum sem ekki fara á kaf í hlaupi
- Kanna uppsetningu fokgirðinga til að hlífa gróðri
- Kanna hvernig minnka má áhrifasvæði hlaupa
- Kanna kosti þess að gera nýjar trjáeyjar

Þakkið Ofanflóðasjóður veitti verkefninu styrk. Þakkið fá einnig Kristín Hermannsdóttir, Esther Hlíðar Jensen, Elín Fjóra Þórarinsdóttir, Magnús Þór Einarsson & Arna Björk Þorsteinsdóttir. Öllum þátttakendum í viðhorfskönnun viljum við þakka sérstaklega fyrir samstarfið

Sæktu Skýrsluna
Download Report

